

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 20P/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221202357
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Csémyová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2022:2221202357.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Oľgou Csémyovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. L., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, rodičia: matka - B. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX, T., a otec - neznámy, o vyslovenie osvojiteľnosti, pozbavenie matky výkonu rodičovských práv a povinností a ustanovenie poručníka, takto

rozhodol:

- I. Súd vyslovuje osvojiteľnosť nad maloletým G. L., nar. XX.XX.XXXX.
- II. Súd matku B. L., nar. XX.XX.XXXX pozbavuje výkonu rodičovských práva a povinností mimo vyživovacej povinnosti voči maloletému G. počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Súd ustanovuje maloletému poručníka O. T., ktorý bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 23.06.2021 bol tunajšiemu súdu doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda (ďalej len „Úrad“) na začatie konania o splnení podmienok osvojiteľnosti, pozbavenie matky výkonu všetkých rodičovských práva a povinností a ustanovenie poručníka.

2. Návrh bol odôvodnený tým, že maloletý sa narodil z mimomanželského vzťahu matky a biologického otca nemá uvedeného v rodnom liste. Úrad podal dňa 27.11.2020 na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia o dočasnom umiestnení maloletého do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Súd vo veci nariadenia neodkladného opatrenia vydal uznesenie sp. zn. 7P/56/2020 zo dňa 03.12.2020, ktorým umiestnil maloletého do V. D. N. K. A. H. F.. Maloletý je druhým dieťaťom matky. Prvorodená dcéra bola zverená do starostlivosti otca G. I. uznesením sp. zn. 15P/70/2020, právoplatným dňa 04.05.2021. Matka toho času býva s partnerom G. I.. O maloletého od jeho umiestnenia do ústavnej starostlivosti nikto neprejavil skutočný záujem. Úrad vykonal viaceré návštevy u matky, ktorá svoj nezáujem o maloletého odôvodňovala tým, že ju nemá kto zobrať za maloletým, pričom cestovanie hromadnou dopravou odmieta. Dňa 22.06.2021 bolo Úradu doručené oznámenie V. D. N. K. A. F. o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého, nakoľko od prijatia maloletého do zariadenia (04.12.2020) sa matka ani nikto z príbuzných nezaujímal o maloletého. V zmysle návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny je preto najlepším záujmom maloletého dieťaťa realizovať náhradnú rodinnú starostlivosť s perspektívou osvojenia, nakoľko uplynula doba 6 mesiacov nezájmu matky o maloleté dieťa podľa § 102 ods. 1, písm. a) zákona o rodine.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami predloženými navrhovateľom, a to rodným listom maloletého a Uznesením Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 7P/56/2020-21 zo dňa 02.12.2020 o nariadení neodkladného opatrenia, ako aj Oznámením V. D. N. K. A. F. o splnení podmienok osvojiteľnosti zo dňa 18.06.2021, Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda o maloletom zo dňa 26.07.2021 a zo dňa 24.09.2021, a úradným záznamom zo šetrenia zo dňa 31.08.2021, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

4. Maloletý bol uznesením tunajšieho súdu č.k. 7P/56/2020-21 zo dňa 02.12.2020 dočasne zverený do ústavnej starostlivosti, ktorá je vykonávaná v V. D. N. K. A. H. F.. Od umiestnenia maloletého do ústavnej starostlivosti matka nejaví žiadny záujem o maloletého. Počas šetrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny u matky bolo zistené, že matka maloletého nevidela od narodenia. Podľa jej vyjadrenia by bolo pre maloletého najlepšie, keby bol adoptovaný. Partner matky Úradu ďalej uviedol, že matku maloletého chcel zobrať viackrát do V. D. N. K. G. H. F., ale matka odmietla alebo si to na poslednú chvíľu rozmyslela. Podľa jeho vyjadrenia matka ešte stále užíva návykové látky. Súd k uvedenej skutočnosti poznamenáva, že práve prítomnosť návykových látok v deň pôrodu a pri kontrolnom odbere bola okrem iného príčinou dočasného zverenia maloletého do ústavnej starostlivosti. Uvedená skutočnosť vyplýva z odôvodnenia uznesenia tunajšieho súdu zo dňa 02.12.2020 o nariadení neodkladného opatrenia.

5. Podľa ust. § 101 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), na osvojenie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Rovnako potrebný na osvojenie je súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolať súhlas možno len do času, kým nie je maloleté dieťa umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

6. Podľa ust. § 101 ods. 2 zákona o rodine, ak jeden z rodičov zomrel, nie je známy, bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu, bol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností, vyžaduje sa len súhlas druhého rodiča. Ak spôsobilosť jedného z rodičov na právne úkony bola obmedzená, jeho súhlas na osvojenie sa vyžaduje iba vtedy, ak je spôsobilý posúdiť dôsledky osvojenia.

7. Podľa ust. § 102 ods. 1 zákona o rodine, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak

- a) počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo
- b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo
- c) je rodičom žena, ktorá požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom podľa osobitného predpisu a počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavila o dieťa žiadny záujem, alebo
- d) dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

8. Podľa ust. §102 ods. 3 zákona o rodine, súhlas na osvojenie v prípadoch uvedených v odseku 1 dáva opatrovník, ktorý bol osvojovanému maloletému dieťaťu ustanovený v konaní o osvojenie. Na ustanovenie opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia opatrovníka zaniká vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

9. Podľa ust. § 102 ods. 4 zákona o rodine, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

10. Podľa ust. § 137 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), návrh na začatie konania o osvojiteľnosti môže podať zákonný zástupca dieťaťa, u ktorého sú splnené predpoklady na osvojenie podľa predpisov rodinného práva, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zariadenie, v ktorom je dieťa umiestnené.

11. Podľa ust. § 138 ods. 1 C.m.p., účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia.

12. Podľa ust. § 38 ods. 4 zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

13. Podľa ust. § 39 ods. 1 zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

14. Podľa ust. § 39 ods. 2 zákona o rodine, ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

15. Podľa ust. § 39 ods. 4 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

16. Podľa ust. § 56 ods. 1 zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

17. Podľa ust. § 56 ods. 3 zákona o rodine, ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

18. Podľa ust. § 57 ods. 3 zákona o rodine, ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

19. Podľa § 58 ods. 3 zákona o rodine, poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

20. Podľa ust. § 58 ods. 4 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí.

21. Podľa ust. § 58 ods. 6 zákona o rodine, po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva.

22. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že sú splnené podmienky pre vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že matka počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovala skutočný záujem o maloletého najmä tým, že ho nenavštevovala, neplnila si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému a nevynaložila úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloletého, pričom jej v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka (§ 102 ods. 1 písm. a) zákona o rodine). Z uvedeného dôvodu bola splnená podmienka pre vyslovenie osvojiteľnosti maloletého vo výroku I. rozsudku, čo znamená, že na prípadné osvojenie maloletého nebude potrebný súhlas matky.

23. Matka maloletého neprejavuje o maloleté dieťa žiaden záujem, nestará sa o neho, nevychováva ho, riadne ho neživí, ani neplní svoju vyživovaciu povinnosť, t.j. nezaujíma sa o uspokojovanie potrieb maloletého, a teda vôbec si neplní rodičovské povinnosti. Vzhľadom na to, že matka dlhodobo hrubým spôsobom zanedbáva svoje rodičovské povinnosti, rozhodol súd v zmysle § 38 ods. 4 zákona o rodine o pozbavení matky výkonu jej rodičovských práv a povinností vo výroku II. rozsudku. Súd dodáva, že rozhodnutie o pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností nemá vplyv na vyživovaciu povinnosť matky k dieťaťu, a teda jej vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu naďalej trvá.

24. Z dôvodu, že súd rozhodol o pozbavení matky výkonu jej rodičovských práv a povinností, ustanovil maloletému vo výroku III. rozsudku v súlade s § 39 ods. 2 a § 56 ods. 1 zákona o rodine poručníka, a to O. T., v ktorej obci má maloletý trvalý pobyt a ktorá obec s ustanovením za poručníka vyslovila písomne súhlas dňa 17.01.2022.

25. Podľa § 58 C.m.p., o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa § 52 C.m.p., žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 C.m.p., keď vo výroku IV. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. C.m.p. a zároveň účastníci náhradu trov konania ani nežiadali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie proti ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa s ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky

b/ súd nesprávny procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

c/ rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávny obsadený súd

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súd prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.